

málás nagy munkáját; az szüntetheti meg a sok szabálytalanságot, az enyésztheti el Hegyaljánk hanyatlásának gyökér okát, melyen mi eddig a symptomák gyógyításával véltünk segíthetni.

Daczára azonban sokszoros hajótörésünk imént felmutatott okainak, — a kiállításokat, bár jelen fejletlen borkezelésünk mellett nem tarthatjuk egyedül üdvözítő panaceának, szükséges voltukát még is sok tekintetben beismerjük. Azok ha egyébről nem, de ébrenlétünkről mindenesetre tanuskodnak, s a komoly munkára való térésnek előfeltételei gyanánt tekinthetők. Ezért csak is üdvözlünk lehet az eszme megpendítőit s teljes elismeréssel adózunk úgy a kassai iparkamara vezérférfiainak, mint különösen Viczmándy Ödön g. egyesületi elnök és Fekete László g. e. titkár urnak, kik a nagy közöny s a kedvezőtlen bor-év daczára is, a kiállítás létrehozásában fáradhatlanul buzgokodtak.

Zemplénmegyei helynév magyarázatok.

(Folytatás.)

Pogánykut. Sárospatak határában egy hős forrást neveznek így: Pogány. A törökvilágból ered neve, midőn a csöcselék nép berontott hazánkba s e bortermő vidékre is behatolt. A nép legnagyobb kincsét, a bérez arany levét, pinczékbe, vermekbe, erdőnek árnyaiba rejtette, mert az évből retentő sok termett nekik. A pogányok mindamellet rá jöttek rejtekeikre. Ittak mint a szívárvány, két magyar, kik egy forráshoz lopóztak friss vizet méríteni, megvívék társaiknak a szomorú de kedvező hírt, kevés idő alatt előtermettek a magyarok nagy számmal s a részeg hadat egy szálíg elverték, a kutat pedig, honnét hírnökeik belátták a vést, Pogánykutnak neveztek. Tompa így énekel róla:

Elmultak a futások, a háborus idők:
A régiek kiholtak, földben nyugosznak ök.
De ott, hol a pogányvér hajdan ömölt, maig
A hős forrás — Pogánykut névvel neveztetik.
Mely futva bokrok alján csavargó árkot ás
S jót iszik vízből az etikkadt kapás.

Rettel sekély mocsáros patak, Ardó falu fölött szakad a Bodrogba. Bknj VI. említi Retel kun vitét, ki e patakon, midőn át akara kelni, lova megbotolván, az árvízben elmerüle és társai segítségével alig szabadula meg a haláltól.

Jászay szerint (Magyar nemzet napjai 194 l.) a vidék népe Rettel patakjának hívja maig.

Rettel hajdan Kettel iratott, így említi egy 1262-ben kelt oklevél fluvius kötet az az ketel (l. Wenzel Gusztáv által közölt oklevelek Magyar. társaság II. k. 175. l.)

Sátoralja-Ujhely. Nevét fényes geographiai szótára szerint a várostól nyugatra látható tábori sátor formát ábrázoló Sátorhegytől, úgy azon körülménytől mert a város a hegyaljához tartozik s

mester alkotásait? A közélet történetében senkit sem tudok kinek, ha nagy szónokul koszoruztatik meg, egyszersmid műveit is azoknak ne mondja a kritika. Megütné a menykő, ha Demosthenes és Cicero, Pitt és Burke, Mirabeau és Berryer ect. ect. csak előadásai miatt volnának azok a mik. Nem tagadom az előadás nyomadékat s hogy az — mint Kosuthnál — szászszorozza a hatást, de a főlebbi tételt sem nem értem, sem nem hiszem.

Ect. ect.

A vénülés mindinkább hűti véretem s a polemia maholnap lehetlen lesz reám nézve. Lásd, hogyan leckéztetett bennünket (Toldyt s engem) Gyulay; Toldy épen nálam volt, midőn a Figyelő azon számai jártak: tégy kérdést nála, elolvasta-e az egész idő alatt. Sem ő, sem — mig nálam volt T. — én. Három sorban ellehetett volna morzsolni Gy. hetykélkedését, tudniillik megtanítva őt, hogy Gaál meséket dolgozott és gyűjtött, közkonatokkal iratva le. Amazokat **ő adta ki rég,** ezeket betűhíven most mi. S az előszóban azokról és ezekről beszélünk. Gyulai, tudatlanságból nagy bátran, nekünk állt; sem Toldy, sem én nem tartottuk szükségesnek a válaszolást, Mi gondunk reá, hogy Gy. nem tud valamit? s szabad e hinnünk, hogy más sem tud? s ha nem tud, elementaris professor legyen-e, tetszik, nem tetszik, mindaz aki tollhoz nyul?

Hagyd ez alkalommal inkább régi figyelmeztetésemet megújítani. „Fut az élet, nem sokára.... elrepül s te oly talentomu ember vagy, kinek a piaci zajban, mit most a sajtó csinál, elmosódni nem szabad. Bámulatos áldása

az 1241-ben lett elpusztítása után újból építkezett — vette fel.

Hagyomány szerint Rettel vitéz sátora állott az ő nevét viselő hegyen, melynek aljában e város építkezett.

Tarcal m. v. I hegy e néven. Béla király névtelen írója szerint a honfoglaló magyar nemzet, első pogány áldozatai egyikét Turzol lóáldozatát itt mutatta be, melynek emlékére a hegy s később ide települt község vette nevezetét.

Mások szerint Tarcal nevű kun vezértől kapta nevét, kit Árpád vezér Zalánhoz küldvén Alpárra nagy ajándékokkal, Ound és Rétel nevű vitézekkel egyetemben. Midőn a társaság Dorog mellett lovagolna kedvök érkezett, hogy versenyt fussanak.

Egy hegy — a kérdéses nem messze volt tőlük, ennek tetejére kellett felnyargalni, Tarcalé lett a győzelem, ettől fogva hívják Tarcalnak (l. Budai polg. lex.)

Werner a nép nyelvére hivatkozva a Tar gyökből magyarazza, mely kopaszt jelent. A költő is megénekli:

S te vén tető most oly komor
Talán multadról álmodol?
Midőn a hősi versenyért
Levente Tarcal nyert babért.

Ublya h. Szlávban Ubija jelentése vert és tört, mi az erdők és hegyeken vert utaira vonatkozhatik.

Hagyomány szerint Kirgizek telepe volt s ezek nyelvén Uba-magaslat (Kállay gyűjt. II. 53. l.)

Visnyótól falu. Szlávban Visnye: meggy s itt efféle gyümölcs telep lehetett.

A németek a Wiesen rét és auliges szavakból teszik össze Wiesenau: Visnyó neve.

Altóg mind szónyomozó az indusból Vischmi szónak, fenntartó jelentőséget ad.

Zemplén, megye és város neve. Szirmay szerint az itteni vár építői szlávok voltak, kik mint-hogy építkezésüket Sik földön Zemplén tették, innen Zemplun, Zemplén. Más nyelvekben is van hasonló értelme így Zendben Zemő: föld, Persában Zemánd.

B. Knj. XIII. f. említi mint elfoglalt várat. Hogy földből volt, tanusítja szláv neve.

* * *

E mutatóny közlése után felkérem mindazokat, kik ezen megyének és benne foglalt városok s községek s ez utóbbiakban fen levő dülök, folyók, hegyek stb. neveit, bármely alapon magyarázni tudják, vagy az általam közölt magyarázatokat helyreigazítani bírják, sziveskedjenek adataikat velem közölni s én azokat nemcsak a beküldők nevével megőrizni fogom, de mindazoknak, kik ily adatokat közlenek, addig e téren megjelent gyűjteményem füzetéből szivesen szolgálak.

Résó Ensel Sándor.

Különfelék.

A borkiállításról. E hó 20 án városunk jelentékeny napra virradt fel, ekkor nyitattott meg a zemplénmegyei gazdasági egyesület által ez év elején kezdeményezett bor, szőlő, borászati és szőlészeti-eszköz kiállítás és az ezzel egybe-

a gondviselésnek, mely ösödöt annyi napfényvel, virágzóerővel s azzal mit a francia verve-nek mond, megáldá kivételesen. Azonban, előbb utóbb, minden „dinomdánomnak“ vége kell, hogy legyen. Az úgy és rend érdekében, mint hazafi és barátod, kérlek, nyulj a ráspolyhoz s tarts szemlét életed (lelki) élményei azaz költeményeid felett. A termő föld minden nap meghozza a magáét; alkotni belőle a művész feladása. S munkája nagyobb, hogy sem várná szabadjon dum defluit annus. Gazdag ember vagy, kétség-telenül, de a löport is cocentrálni kell, hogy ne csak lobbanjon. És mondám: vedd elő a ráspolyt. Az az ha tehetséged van és pedig van s szobrot alkotni birsz, ne szenved rajta a legkisebb szemölcsöt, mely az egésznek harmonicus hatását zavarná. „Talpra magyar, hiv a haza!“ hogy még e levélből se maradjon ki az, kit maholnap a cultus fog megölni.

„Vannak sok szöszegő barátaim is e földön,“ mondod, mert a Főti dalt nem küldöttem el. Felejtéd, hogy úgy egyesültünk meg, hogy a mely alkalom a régi Szemere Pálra vonatkozó irományokat elhozza, viszi az én csomómat. Legjobb lesz, ha magad teszed azt s elhozod egyszersmind levéltárad elenchusát, hogy Nagy Ivánnak adatokat küldhessünk, de piogenia ducis Huba. Számítsd be javamra e hosszu litániát és viszonzod.

Október 27. 1862.

régi barátod
Kazinczy Gábor.

Nöndek mutasd be szives üdvözetemet.

kapcsolt borvásár a megyeház termeiben. A kiállítás programmszerű megnyitása ünnepélyes színezetet nyert a tekintélyes számmal megjelent hegyaljai szőlőbirtokosok, a fővárosi lapok képviselői s azon külföldi vendégek által, kiket nagyrészt mint vendéket volt szerencsénk üdvözölni. A megnyitó beszédet Viczmándy Ödön, hetni. A megnyitó bizottságának buzgó és fáradhatlan elnöke tartotta a kiállítási terembe vezető lépcsőzet alján, mellette álltak gróf Andrássy Manó, mint bizottsági főnök s a földmívelési minisztert mint védnököt képviselő orsz. borászati kormánybiztos, továbbá a kassai kereskedelmi és iparkamara vezérférfiai. A megnyitó beszéd tömör és tartalmas volt, szónok melegen emlékezett meg benne mindazokról, kik a kiállítást anyagi és erkölcsi támogatásukkal célhoz segítették s erősen hangsúlyozta az efféle mozgalom nemzetgazdászati fontosságát. Utánna gr. Andrássy Manó szolt röviden, utalva a kiállítás jelentősége s annak el nem maradható üdvös következményeire. Vegül Miklós Gyula orsz. kormánybiztos emelt szót, megszokott világos modorában begyöző okokkal mutatva ki: hogy mai napság mennyire szükségserűvé vált szorgalmunk gyümölcsét, más, virágzásnak örvendő nemzetek példájára koronként bemutatni s egyszersmind jelenté, hogy a miniszter ur országos teendői miatt személyesen meg nem jelenhetvén, képviselével őt bizta meg. E megéljenzett beszédek után a kiállítás megnyitottnak jelentetett ki s a közönség Lányi zenekarának Rákóczi indulója mellett tömegesen indult a kiállítás megtekintésére. Mondanunk is felesleges, hogy a nagy és kis teremben felállított csoportok izléses berendezésükkel már első tekintetre is kedvező benyomást gyakoroltak. Nem lehet szándékunkban e helyütt minden egyes kiállítóról megemlékezni, bírálatot pedig éppen nem mondhatunk, legfeljebb tetszésünket vagy annak ellenkezőjét fejezhetnénk ki az üvegek alakja s azok tarka-barka vagy elegánsan egyszerű vignetteik fölött, amire aztán még azt is mondhatnánk, hogy miután a lényeghez nem szólhatunk, kedvünk jött kötekedni. A géposztályról fájdalom, édeskeveset mondhatunk, mindössze is pár budapesti cég állított ki néhány praktikus borsajtót és lehuzó, valamint dugaszoló gépezetet. Kádár munkáknak még híret sem láttuk, ami a Hegyalja főfészkeiben, hol annyi bodnár van, mégis restelni való dolog. A megnyitási ünnepély egyik lényeges programmpontja a vasuti indóház éttermében rendezett közebed volt, melyben mintegy 130-an vettek részt, jobbara idegenek. Illaszevics vasuti vendéglős kitiünő konyhája ez alkalommal fényesen oszlatta el a közebedek élvezhetősége fölött általánosan táplált kételyeket. Valóban pompás ebédet adott kifogástalan felszolgálattal. Mondanunk is felesleges, hogy jó borokban sem volt hiány, melyek az ujhelyi borosgazdák generozitásából kerültek a felvilágra. A toasztozók közül fel kell említenünk Miklós Gyulát, Viczmándy Ödönt, Fejes Istvánt, Prámer Alajost, Ulrich Vilmost, Deil Jenőt, Verhovay Gyulát stb. kik valamennyien az alkalomszerűségből kifolyólag mondtak pohár köszöntéseket. Négy óra lehetett mikor a bankett szétoszlott, az este azonban ismét összehozá vendégeinket a „tözsde“ termébe, hol a kiállítási végrehajtó bizottság ez alkalomra táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendezett. A hangverseny hőse Almásy Miklós fiatal zongoraművész, Liszt Ferencz első tanítványa volt. Zajos ovációkban részesíté őt a válogatott és nagyrésztben műértő közönség, mint oly ifju bajnokát a zeneművészetnek, ki már is hivatva van játékaival világszerte hirdetni a magyarnév dicsőségét. Mi meghajlunk művésze előtt s azt hisszük: ezel inkább leróvjuk irányába tartozásunkat, mintha hizelgő frázisok levében eresztenénk fel a hatást, melyet játéka reánk gyakorolt. Grün József, kinek énekét Hornyay Ödön kísérte zongorán, gyönyörű szép tenorhangjával ez alkalommal is elbájolta a közönséget. Szalay Antal jól szavalt s ha van ellene kifogásunk, az csak is az elszavalt költemény megválasztására vonatkozhatik. Van Tompának e „három daru“ nál sokkal szebb költeménye akarmennyi, melyek több előnnyel lettek volna beolvaszthatók ez értékes hangverseny öszhangjába. A műsor végeztével következett a táncz, mely fesztelen kedélyvel csaknem reggelig tartott. Ennyi volna a kiállítási ünnepélynek dióhéjba szoritott története. Elismerjük, hogy szerfelett hézagos, de lapunk kimért köre ennél többet nem engedhet meg. Azt láthatja belőle olvasó közönségünk, hogy teljes méltánnyal vagyunk a kiállítás faktuma és tényezői iránt, elismerjük horderejét, de lelkesülésünkben odáig nem mehetünk, hogy, mint némely lap, képzelet után rajzoljuk a megtörtént valóságot s költeményt adjunk a tárgyilagosság rovására. Megemlítjük még, miszerint a kiállítást gr. Andrássy Gyula is meglátogatta, kinek szőlőskői szőlőjében tegnapelőtt ment végbe a Koricsanszky borászati vándortanár által rendezett mintaszüret. A f. hó 20-án tartott s legnagyobb részben a borászat érdekeivel foglalkozó gyűlés megállapodásai, valamint a jury ítéletéről jövő számban fogunk referálni.

A s.-a.-ujhelyi dalárda folyó 30-ik napján délután 3 órakor a megyeház nagytermében közgyűlést tartand, melyre annak működő és pártoló tagjai ezennel meghívotnak. Kelt S.-a.-Ujhely, 1881. okt. 22. Kapy Lajos egyleti titkár, Hornyay Kálmán egyleti elnök.

Eljegyzés. Weiszer Károly tállyai postahaltalnok e napokban eljegyezte néhai Györy István Tállya város volt főjegyzője és gróf Barkóczy szőlőinspektorának bájos leányát Klárát. Az esküvőt a gyász-év letelte után, aprilisban fogják megtartani.

Megugrott. Gazdag Kálmán nagy-toronyai segédkörjegyző s e minőségében adóvégrehajtó is, a hosszalási s ladmáci községi bíró s egy idevaló ügyvéd nevére 300 frtos váltót hamisítva, azt a helybeli takarékpénztárnál értékesítette és zsebre vágván a pénzt s magához vévén egyik zugkávéház tuli-piros kaszszirnjét, a „kód előtem, kód utánam“ jelszó mellett ő és dulcineaja szerencsésen elillantak.

Hétfőn ejjel 2 óra tájban tűz ütött ki a vasuti állomáson s egy boglya széna hamvadt el. A tüzoltók nem riadót fújtak, hanem összehívót s a kik erre álmukból fölébredtek, nem tudták elképzelni, hogy mit akarnak, sokan azt is gondolták, miszerint a kürtös megcsábult, hogy gyakorlatra invitálja a tagokat. A harangok is hallgattak nagy bölcsen. Hát igaz, hogy kérdés tárgyát képezheti, hogyha az állomáson tűz üt ki, akkor kell-e harangozni Ujhelyben, mert hát az állomás már nem a városban van? de erre a kérdésre mi azt feleljük, hogy föltétlenül kell a vést a toronyból is jelezni, mert inkább riadjon fel a város összes lakossága álmaiból, mint sem az állomáson lakók — tüzesetén — teljesen segély nélkül legyenek. Emberbaráti szempontból is így kell ezt felfogni.

A szüretelést már sokan megkezdték. Nem csuda! olyan az időjárás, hogy annak legroszszababra fordultától lehet tartani. Ha azonban ez be nem következik, azok a kik — mint mondani szokás — „kítartják“ okvetlenül jobb bort szürnek, mint azok, kik már megszédtek, vagy pedig a szédést a napokban megkezdték.

Színház. A mult héten a „Kornevillei harangok“ operette, a „Szerelem sötét verem“ új s nem minden hatás nélküli népszimű Lukácsitól; kedden Dobó Sándor házassági jutalomjátékául az „Egy házaspár a népből“ francia vigjáték és „Tíz leány s egy férj sem“ operette, szerdán a szőlő és borászati kiállítók tisztelőre diszeldadásul „Egy színész“ i felvonásos vigjáték s a „Pajkos diákok“ operette; csütörtökön a „Falu rossza“ páratlan népszimű adattak elő, kisebb-nagyobb sikerrel, több-kevesebb közönség előtt. Hétfőre az igazgató jutalomjátékául „Doktor bácsi“ vigjáték volt hirdelve, ez azonban a kedvezőtlen idő miatt péntekre napoltatott. Péntek volt tehát a nap, mely a mult héten a közönséget a szinkörbe leginkább édesgette. Kíváncsi volt a darabra is, Lászyra is. A „Doktor bácsi“ bírálatába nem bocsátkozunk, csak általánosságban annyit mondunk, hogy van mulattató, de van unalmas oldala is. Egyébiránt, hogy némely jelenetek untatók voltak, azt részben a szereplőknek is tulajdonítjuk. Nevet nem említünk fel, nem akarván az elválás küszöbén senkinek rossz vért csinálni. Különb is a fogyatkozásokért gazdagon kárpótolt Lászy, ki szerepében olyan alakot mutatott be, a mely valóban művészi routine-ra vall. A közönség nem volt fukar, minden jelenésében zajosan megtapsolta s éljenezte a jutalmazottat. Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül a Némethy Cornélia, Boross, Tiszay játékkukat sem, melyeket az előadás előnyére jegyezhetünk fel. Impozáns szép közönség volt. — Tegnap „Mu-

kányi.“ Erről lapunk zárta miatt nem irhatunk. Maholnap bucsut vesz tőlünk Lászy. Nagy pártfogásról nem dicsekedhetik, nagy közönytől nem panaszkodhatik. Voltak jó, voltak rossz estéi. — Annyit azonban — hisszük — tapasztalt, hogy egy jóra való színtársulat nem marad minden pártolás nélkül ebben a színészet előtt „rosz hírű“ Ujhelyben — Ha pedig valaha tisztességes színházunk lesz: talán még kapósak is lehetünk.

CSARNOK.

A szép szülője.

[Megnyitól felotvasta az 1881/2-ik tanév elején a s.-a.-ujhelyi rk. nagy-gymnasiumban.]

Kovács János,

igazgató.

Fel tehát hü és kitartó szorgalomra! hiszen Cato, a mélyelmű római szerint is: tudni valamit dicsőség, s szégyen mit sem tanulni; az ő nyelvén ifjú hallgatóim így hangzik e szép intelem: „Scire alicuius laus est, pudor est, nihil discere velle.“

Hallgassatok reám, lefestem a szorgalmat előttetek, s megmutatom annak szépségét s azt a jutalmat, melylyel megkoszorúzza az küzdő híveit.

Tekintsetek körül, nézzétek a hervadásnak indult természet képét most midőn már oly közel van az ősz tele markával; egyik lomb sárgúl, hogy nyugalomra térjen, a másik meg még erősen áll, s szépi a mosolygó gyümölcsrel rakott bokrot és fát.

Erről is — arról is az értékes szorgalom juthat eszünkbe; ott pihenéssel, itt dús arattással várja urát a szőlő és berkenye mind azon növényekkel, melyek késő szeptemberig érlelik áldó terményeiket.

Láthatátok az aratást; hogy mennyi gond- és szorgalommal történik az, mind tudhatja, ki azt szemlélté, vagy abban tán maga is résztvett. Mind az, ki gondolkodott, vagy kész elmélkedni a felett, beláthatja, hogy szép a gondosság, melylyel a különféle terményeket összegyűjtik.

Valóban igen szép az a tarka látvány változatosságával, a mit ősszel a sürgő-forgó munkások közt láthatunk bent és a szabadba.

Ilyen szép a nyár és tavasz keltette munkásság is; nyáron kedves látni, mint törekszik a gondos gazda rendben tartani azon növényzetet, melyért tavasszal megrövidítette az éjt s megtoldotta a napot azon éltető remény tudatában, melyet a bőkezű ősz igen gyakran terményekben valósít meg.

Mindazok, kikről itt szó volt, céljukért öntudatosan fáradoztak, így tesznek az okosok. Az öneszmélő küzdelme mindig szép a jóért; de szép a tevékenység akkor is, ha pusztá ösztön annak az alapja. Vagy nem szép-e a fecske, gólya tavaszi megérkezése s vonzó fáradhatlansága? Ezzel rakja a fecske sárfészket kora reggeltől, késő alkonyig; ezzel építi giz-gaz hajlékát a gólya itt is, ott is a kémények vagy boglyák tetején.

S ki merné tagadni, hogy nem szép a szorgalom mintaképeinek, a kis hangyák és zsongó méhek csoportjainak az a forgolódása, melylyel lakaik belsejét oly bámulatos ügyességgel nemcsak elkészítik, de meg is népesítik!?

A halandók között bizonyára egy ép eszű sincs, ki szépnek nem mondaná a természetet magában is; látva azonban a benne levő munkásokat, szebbnek kell azt tartanunk munkásai által s valóban szebb is az úgy mint a lét és nemlét küzdele.

*) Lásd a „Zemplén“ 41. számát.

Az élet jele a szorgoskodás s ezt szép látni mindig; mennyivel szebb azonban az oly küzdelmet szemlélni, melynek fő célja nem csupán a test, hanem az ezzel karöltve fejtendő érző szív és lélek nemesítése.

A föld ezer nemű munkásainak fürgesége főképp az anyag, a testért van, az ember az közöttük, ki nem csupán az anyagért fárad; mert míg a kapanyelet forgatja, fölzeneg ajkán a dal, a szív virága s lelke berepül égi honába annak jeléül, hogy a föld egészen sehol és soha sem eléghetheti ki. A szellemnek szellem a barátja s a lélek lelki tápot keres még akkor is, midőn önmagát tökéletesítve, sárburkát ügyesíti.

Mindenkor tudták azt az emelkedettebb gondolkozásuak, hogy a mennyiben fölülmulja lelkünk a testet, az anyagot, annyival szebb és értékesebb a lelki foglalkozás minden más foglalkozásoknál. Szép ugyan a kalapács vagy a kasza ügyes kezelése is, de sokkal megragadóbb az, midőn értelmünk és egyéb lelki erőink hatalmával megújíthatjuk a viselt világot s mintegy újat teremthetünk.

Vagy nem meglepő-e, ha halljuk, hogy Liszt Ferencz, a zongora-király magára vonja művészete búbájával a művelt világ figyelmét?

Valóban szépek a mesterségek is; de szebb a művészet s ti szeretett tanulók azért sereglétek együvé, azért látogatjátok majd naponkint az előadási órákat, hogy arra törekedjétek. A műveltség szerzés tanulással és neveléssel jár, ez pedig kisebb-nagyobb mértékben művészet. Nevelő célja az oktatás és nevelés, a tietek meg elsajátítása mindazon hasznos és szép dolgoknak, a miket láttok és hallotok. Monjam-e, hogy célotok szép és jó?

Igen tanulók! épen azért azt állítom, hogy nemcsak méltó küzdenetek, de kötelessége is mindannak, ki mint ti oly forráshoz jut, melyből a tökéletesség vizét merithetni.

Az iskola, a tudományos foglalkozás az főképen, mely által a lélek és kedély szépségeinek csiráit oda fejleszthetjük, hol kibékül a lelki viharok harcza s meglapulni kénytelen a hitvány sandaság a valódi érdem, az erény előtt; mert mint Juvenális, a római satirairó mondja: „Fallit enim vitium specie virtutis et umbra.“

(Folyt. köv.)

A bodrogközi Tiszaszabályozási társulat munkáinak eredményének kimutatása.

Oktober 1—15-ig

Foglalkozás	Munkások száma naponként	Oktober 1—15-ig töltött munkások földmennyiség köbmtr.
1. Tiszatöltésemelés, a Ricsé, Czigánd, Csermely és karádi töltéseknél.	360	12500
2. Parterödités és fonások készítése, Csermely, Karád, Czigánd és Ricsén.	20	80
3. Belvizlevezetési csatornák ásása és tisztításánál.	308	10000
4. Bodrogöltések emelésénél, S.-pataktól Törökérig.	46	
5. Törökéri zsillipnéli munkálatoknál, kőműves, ács és napszámos.		
S.-a.-Ujhely 1 ^o / ₁₀ 1881	Összesen	814 22500

Dioszeghy János, társ. alelök.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetmények.

Hirdetmény.

Alólírott közbirtokossági megbízott részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a gálszécsi, kohányi, gerendai, dargói és tar-nókai korcsmáltdtási jog és vásárvám f. évi novemberhó 11-ének d. e. 9 órájakor másod árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Egyszersmind kiértessitetnek az illető érdeklődők, miszerint az ajánlott összeg 10% jának melléklete mellett zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

Gálszécs, 1881. oct. 16.

Br. Fischer Gusztáv,

közb. megbízott.

Makk eladás.

A vidrányi és palotai birtokokban elterülő 2500 holdnyi erdőségben a bükkmakkoltatás eladandó lévén, a venni szándékozók részéről ajánlatokat elfogad. Vidrányban u. p. Mező-Laborcz.

2—3

Ehrenheim-Schytra Ferencz.

Árverési hirdetmény.

Alólírott mint a Kelner Kálmán féle consortium választmányi elnöke ezennel közhírré teszi, miszerint a n.-rozvági gazdaságban még meglevő ingóságok, u. m. jármos ökrök, igás lovak, életneműek, takarmány, cséplőgép és gazdasági eszközök f. 1881. évi októberhó 31-én d. e. 10 órakor N.-Rozvagy községében megtartandó árverésen, elfognak adatni.

1—1

id. Farkas Lajos.

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

mindazon zálogtárgyakat, melyek

folyó évi augusztushó 1-ig ki nem váltattak,

ugyancsak f. évi november 13-án d. u. 2 órakor

az intézet helyiségében, Kazinczy-utcza, gróf Andrássy-féle házban,

hiteles közeg jelenlétében

nyilvánosan elárverelni fogja.

➡ Árverés alá kerül: állam- és értékpapir, arany- és ezüst-ékszer, gyöngy, óra stb. stb.

Sátoralja-Ujhely, 1881. évi október 16-án.

Az igazgatóság.

1-3

A felsőbodrogi vízszabályozási társulat kormánybiztosától.

165. sz.

Hirdetmény.

Közmunka és közlekedési m. kir. minister ur ő nagyméltósága, f. évi októberhó 2-án 23089. sz. a. kelt m. rendeletével kérésemre kormánybiztosi állásomtól felmentvén, a társulati ügyek átadása végett van szerencsém a társulati érdekeltséget f. évi novemberhó 10-ik napjának d. e. 10 órájára, Töke-Terebesre a vendéglői helyiségbe közgyűlésre meghívni.

S.-a.-Ujhely, 1881. október 12.

Meczner Gyula.

1-1

S.-a.-Ujhelyben a nagyutczán a legforgalmasabb központi s így az üzletletre nézve legelőnyösebb helyen **Hornyay Ferencz orvos ur házában** az eddig Mayer Imre-féle kávéház és cukrázda által elfoglalt — ugy boltüzletek, valamint raktárak, pénzintézetek vagy hivatalok berendezésére kiválóan alkalmas —

összes helyiségek jövő 1882-ik évi jannárhó 1-től bérbendandók.

E helyiségek állanak: egy nagy és két kisebb utczai boltszobából, melyek egyikébe még egy hátsó oldalszoba is nyílik, továbbá 3 udvari szoba, egy nagy konyha, kamara, pincze, padlás és fatartó helyiségből, melyek teljes rend- és tisztaságban fognak az uj bérlőnek átadni.

Az utczai boltok s udvari lakás külön-külön is kiadandók s esetleg a bolthelyiségek s külön-külön.

A bérleti föltételek iránt fölvilágosításokkal háztulajdonos szolgál.

3-3

Dr. Göllis általános étekpora,

mely az emésztésre és vértisztításra, a test táplálására és erősítésére nézve hatásában utól nem érített. Naponkint (kétszer) és hosszabb ideig folytonosan használva, meggyógyít sok, még a legmakacsabb betegségeket is, minők: emésztési gyöngeség, gyomorégés, a hasbelrész todulása, a belek terpedtsége, tagok erőtlenése mindenemű aranyeres bajok, görvélyek, golyva, sápkór, sárgaság, minden idült bőrkütegek, időszakos főfájás, gilisza és kókor, nyálkásság stb.; egyedüli gyökeres gyógyszer a megrögzött járványos köszvény, gümő és fene ellen. Az ásványvizek használatánál e szer nagy szolgálatot nyújt azoknak ivása előtt, mint ivás közben; kiváltkép mint utógyógy ajánlatik.

Ára egy nagy skatulyának 1 frt 26 kr., egy kisebbnek 84 kr

Óvakodni kell a hamisított szertől, mely vagy nem használ, vagy éppen árt.

Kapható: **Kormos Armin** üzletében. S.-a.-Ujhelyen.

500 aranyat

fizetek annak, aki egy **35** krajczáros üveg

Kothe féle fogviz

használata után valaha ismét fogfájást kap, vagy a kinek szája rosz szaga lesz.

Kothe fogszeépítője

(fogpor), mely a fogviz után használva, a legfeketébb fogakat tiszta fehérré változtatja.

Kothe János György.

Kapható Sátoralja-Ujhelyben **KORMOS ARMIN** előbb **Deutsch József** kereskedésében.

➡ Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóul azonnal felvétetik. ➡

8-10

Al
sága m
mint a
mely e
szívén,
életned
ságától
K
feladata
gi rabl
tegyver
szentély
Tu
a tudat
Amig e
üzve az
fáklyafé
lyekben
tonként
babona
a nép
seiknek
lehetőle
kora le
sem ind
Igy

lanság
teszünk
kát kö
miseri
terjesz
részről
a babo
nek ol
nem fo
dott s
szület
is elve
haszor
rögtör

nyom
pal o n
unalom
igen h
vád e
temet
fizette
lasztó
volt
mond
mint

febr.
tént s
még
de ha
szokt
meleg

dekes
nénk e
kódész